

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20

Podobe iz gospodarske krize.

Kakor se razvija film pred gledalci v kino-predstavi, se vrstijo pred našimi očmi slike o razvoju gospodarske in denarne krize v posameznih državah. Nekatero sliko kažejo nekako olajšanje in zboljšanje, druge pa dalje trajajoče slabo stanje in celo poslabšanje. Oglejmo si nekoliko teh podob!

V Angliji in Franciji.

Pretekli mesec je angleški finančni minister obvestil parlament o pojavih zboljšanja gospodarskega položaja ter ga vradostil z vestjo, da so angleške državne finance v tako ugodnem stanju kakor že dolgo ne. Za proračunsko leto 1934-35 so izdatki določeni v znesku 698.124.000 funtov sterlingov, dohodki pa v znesku 727.200.000 funtov, torej ostane presežek dohodkov v znesku 29.100.000 funtov, največji v teku 10 let. Vsled tega bo mogoče znižati od 1. januarja 1935 nekatere davke, in med njimi dohodnino in davek na avtomobile in motorna vozila, ter l. 1931 vpeljano znižanje uradniških plač zmanjšati na polovico. Obenem se bo uknilo zmanjšanje podpore brezposelnim ter se bo z javnimi deli zaposlilo veliko število doslej brezposelnih. — Slično zboljšanje finančnega in gospodarskega položaja je tudi zabeležiti v Franciji. Vlada namerava znižati dohodninski davek s 36 na 20%, davek na vrednostne papirje pa s 17 na 12 ali celo na 10%. Ta davčna reforma bo blagodejno vplivala na gospodarsko življenje.

V Jugoslaviji.

V proračunskih letih (od 1. aprila do zadnjega marca) 1932/33 in 1933/34 so znašali državni dohodki v milijonih dinarjih:

	1932/33	1933/34	razlika
neposr. davki	1.787.4	2.092.0	+ 304.6
trošarina	834.2	757.5	- 76.7
takse	903.1	819.2	- 83.9
carine	693.5	634.1	- 59.4
mon. (presež.)	1.509.0	1.550.8	+ 41.8
razni dohodki	88.8	105.9	+ 17.1
	5.816.0	5.959.5	+ 143.5

V lanskem proračunskem letu (od 1. aprila 1933 do 31. marca 1934) so znašali državni dohodki 5 milijard 959 in pol milijona, bili so torej za 143 in pol milijona višji nego v proračunskem letu 1932/33, vendar pa so bili za 495 milijonov manjši nego je bilo predvideno v proračunu.

Kar se tiče državnih podjetij, je njihov položaj zelo neenoten. Rečna plovba je slej ko prej pasivna, tudi poštna hranilnica, pošte, gozdovi, zlasti pa rudniki niso dosegli v svojem donosu proračuna. Podobno velja tudi za državni tiskarni, ki sta v upravi prosvetnega ministrstva.

Skupno so državna gospodarska podjetja imela čistega presežka 477.64 milijonov Din pri dohodkih 3277.0 milijonov Din (proračun 3983.7 mil. Din) in izdatkih 2799.3 mil. D (proračun 3448.4 mil. Din). Presežek je znašal 477.6 mil. Din, po proračunu pa bi moral znašati 353.25 mil. Din.

Denarni zavodi pod državno zaščito.

Posvetovalni odbor za denarstvo je začel s pregledovanjem bank, ki so na podlagi uredb iz novembra lani zaprosile za nadaljnji odlog plačil, odnesno sanacijo. Nekateri člani odbora so bili tudi v Ljubljani in so pregledali položaj pri v poštevh prihajajočih ljubljanskih zavodih. Seveda je to delo težko in so zaenkrat na vrsti veliki zavodi, o katerih je večina odbora mnenja, da je treba za vsak zavod uvesti posebne ukrepe. Glede manjših zavodov bodo tudi potrebni še pregledi, vendar se bo pri njih dalo uveljaviti splošne ukrepe, ki bodo lahko veljali za cele skupine.

Beogradski dnevnik »Politika« je objavil članek o denarnih zavodih, ki jih je treba ozdraviti, odnosno spraviti v redno poslovanje. Po novi uredbi za zaščito denarnih zavodov je zaprosilo z zaščito 144 denarnih zavodov; od teh zahteva 8 izvenkonkurzno likvidacijo, 6 sanacijo, ostalih 132 pa odlog plačil. Sanacija naj bi se izvršila s pretvoritvijo dela vlog v delnice in užit-

nice zavodov. Od vseh 144 zavodov ima bilančno svoto nad 100 milijonov Din 10, ostalih 134 pa manj. Od teh 10 je 8 bank in 2 mestni hranilnici. 6 zavodov ima sedež v Zagrebu, 3 v Ljubljani in 1 v Pančevu. Kmetijski dolgovci, za katere velja moratorij, tvorijo pri velikih zavodih z bilančno svoto nad 1 milijon Din eno šestino vseh terjatev, pri ostalih bankah znašajo povprečno 55, pri posameznih zavodih pa ta odstotek naraste do 80 in 90%. Toda banke niso bile prizadete samo radi kmetijskih dolžnikov, ampak po trgovcih in obrtnikih, ki imajo matne svote terjatev pri kmetih. Dolgovci bank znašajo okoli 1 milijardo Din (pri malih zavodih pod 100 mil. Din bilančne svote), od tega so 60% vlagatelji, 28 ostali upniki, večinoma denarni zavodi in 12% reeskont.

Z ozirom na določila uredb glede izvzetja vlagateljev, odnosno upnikov do 10.000 Din, je omeniti, da tvorijo ti vlagatelji pri hranilnih knjižicah 1 šestino vseh terjatev, pri tekočih računih pa približno 1 desetino.

Imetja ljudi se prodajajo v brezcenje.

»Trgovski list« v Ljubljani piše: »Pri nas se vedno bolj množijo pritožbe, da se na dražbah prodaja živina in blago za tako nizko ceno, da je dolžnik dostikrat gospodarsko docela uničen. Tako se je poročalo na zadnji občni seji naše zbornice, da se je trgovcu prodalo za 12.000 Din ocenjeno blago za 3000 Din. Znani so nam primeri, ko se je kmetovalcu prodala lepa živina na javni dražbi za tako nizko ceno, da je dobil od vola po 1 Din od 1 kg žive teže. Neki ubogi vdovi se je vse njeno imetje, ki je bilo vredno nad 7000 Din, prodalo na dražbi za 1500 Din, eno uro kasneje pa so kupci prodali naprej to blago z dobičkom 1000 Din. Podobne pritožbe prihajajo iz vseh krajev in je vedno več ljudi, ki izkoriščajo bedo našega ljudstva.«

Vračajo se v katoliško cerkev. V zadnji številki smo nakratko osvetlili nepristranost in stvarnost celjskega hitlerjevskega lista »Deutsche Zeitung«, ki objavlja svojim čitateljem, da je v zadnjih 6 tednih v Avstriji in zlasti na Dunaju prestopilo v protestantsko cerkev baje 9000 oseb, o vstopih v katoliško cerkev pa še ni prinesla nobene vesti. Takšna je nepristranost »glasila

za nemško manjšino v dravski banovini. Da bi bilo o »pritoku«, da se poslužimo izraza hitlerjevskega lista, v katoliško cerkev dovolj poročati, dokazujejo od tedna do tedna rastoče števila tistih, ki so prej iz političnih in iz strankarskih razlogov zapustili katolicizem ter se sedaj vanj vračajo iz verskih razlogov. Samo na Dunaju se je od 12. februarja, ko je bil zlomljen socialistični ustanek, vrnilo v katoliško cerkev 35.000 oseb, večinoma delavcev. Ti ljudje so nekdanj stali v vrstah marksističnega socializma ter so postali žrtve brezvestne verske gonje brezbož-